

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernatges)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MÍS, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

LA SENMANA DE DIJOUS Á DIJOUS

Tot permaneix en calma, per més que la profesa vagi per dins.

Baix la presidència del Avi Sagasta varen

El govern, lliure de mals de-cap parlamentaris, se dedica á orientar la seva acció.

De moment se deixarà sense efecte'l decret de'n Romanones, però eten qu'en las escolas públicas s'ensenyi el catecisme en català als noys que no conequin altra llengua. En aquest punt, catalanistas y capellans podrán donarse per satisfeits.

Mereix aplausos la tendència del ministre de Gracia y Justicia de donar major independència als funcionaris del ordre judicial, si renuncia com ha dit que renunciarà als nombraments de lliure elecció del ministre, establint un torn de riguosa antigüetat. Tal vegada així se logri que 'ls encarregats de administrar justícia no obheixin á la presió dels caciches y homes polítichs, enlliminits com fins ara per la promesa d'ascensos y altres ventatjas. Lo que considerem bo y just ho apaudirem, per me que 'l que ho realisi sigui un ministre conservador.

Contrastan ab aquest criteri sá de'n Dato, las instruccions que'n Maura—de qui tant s'esperava—ha donat als gobernadors de las provincias. A favor de una distinció casuística, genuinament jesuita, sobre 'ls caciches, ha de-

terminat que han de ser atesos els que traballin pel govern, y que si la justicia s'ha de fer á tots els ciutadans, els favors s'han de reservar sols pels amics. Calcúlinse las conseqüències á que pot portar aquest sistema interpretat pels Poncis de las provincias.

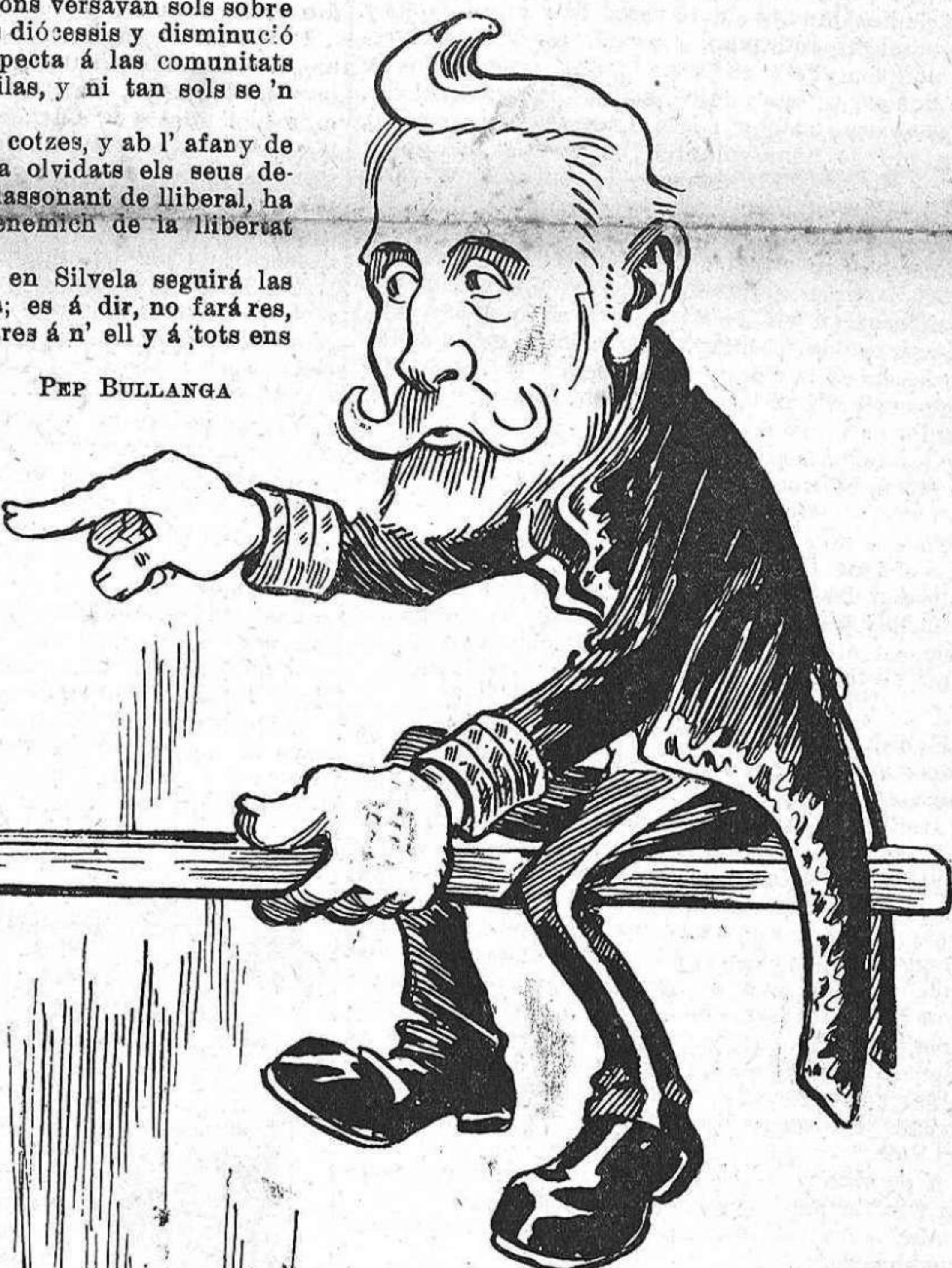
Ara s'ha trobat que tot alló que deya en Sagasta respecte á negociaçons entauladas ab el Vaticà pera resoldre'l problema religiós, era una maula de les seves. Las negociaçons versavan sols sobre la supressió de algunes diòcessis y disminució de sous: per lo que respecta á las comunitats se les deixava tranquilas, y ni tan sols se 'n parlava.

Y així mentint pels cotxes, y ab l'afany de no comprometre, tenia olvidats els seus deberts un govern que blossomant de liberal, ha sigut sempre i pitjor enemic de la llibertat del poble.

Sobre aquest punt, en Silvela seguirà las petjades de'n Sagasta; es á dir, no fará res, fins y á tant que 'ls frares á n' ell y á tots ens treguin de casa.

PEP BULLANGA

La situació

reunir-se 'ls restos destrossats del últim naufragi; tots els elements vells y corcats del descalabrat partit de la fusió. L'home del tupé va arengarlos y tots se van mostrar conformes en accentuar el criteri liberal y democràtic del partit. Està vist que may se senten tan liberals ni tan democràtiques que quan dejunan. Si 'l país pogués ocupar-se d'ells, seria cas de dirlos: —Romanos á n'aquesta hora?

Un detall significatiu: en Moret va abstenerse de assistir á la reunió d'exministres. Devia tenir por de que li piquesin las crestas ab perill de perdre 'ls drets á heretar la jefatura.

El mateix dia reunia en Canalejas á una cinquanta de senadors y diputats qu'estan, segons sembla, disposats a seguirlo en el seu propòsit de fundar un nou partit democràtic monàrquic. La major ó menor forsa no depén de las idees qu'en Canalejas sustenten, que ja es sabut que aquestas no poden germinar per ser tan híbridas. O s'ha de ser democrata ab el complement republicà ó monàrquic á secas sense mesclars democràtiques. La forsa de'n Canalejas dependrà del major ó menor número de districtes que se li senyalin en el reparto oficial.

**

Veyam quant temps durà aquest equilibri.

LA GENT DE BÉ A PROBA

QUAN van efectuarse á Barcelona las últimas eleccions municipals, baix el nom genèric de gent de bé y sota la bandera del regionalisme perdigot, se feu una conxorra monstruosa per entrar á la Casa gran, á moralizar l'administració

municipal, com deyan ells, fent la felicitat de Barcelona.

Ab aquest programa van agafar molts illesos. Fins liberals, demòcrates y alguna que altra agrupació republicana escadussera's posaren resoltament al servei de la titulada gent de bé y en contra del poble republicà y trabajador, qu'era calificat de brötol, purria y fill de burdell. En la conxorra hi figuraven totes las associacions catòlicas y carcundas de Barcelona, las quals donaren vots y candidats á la gent de bé. Ab tal maniobra, alguns crachs, que ab las sevas alas de corp armadas may haurien pogut alsar el vol dos pams de terra, lograren arribar fins á las alturas del consell barceloní.

Va ser una vergonya per la democràtica metrópoli catalana, vergonya que ara s'ha posat en evidència de una manera hastarida, havent-hi bagut regidors que han declarat que 'ls seus escrivipús de catòlics no 'ls permeten votar la cantitat que l'Ajuntament destina á honrar la bona memòria del insigne Pi y Margall, fill de Barcelona, ab un monument públic, per l'única raó de haver sigut D. Francisco liure-pensador. Lo qual ho han

declarat sense la menor protesta dels seus companys de causa, ab tot i les bocadades que aquests havien fet sempre de 'n Pí y Margall com autonomista. Quan se'n podian servir per les seves càbalas, l'alabaven; en canvi avuy permeten que uns companys seus el desconsiderein i l'insultin.

Pero això encara seria lo de menos. No perque aquesta comunitat de Fra Gargalls tinguin escrits puls de honrar à un lliure-pensador, deixarà Barcelona de pagar el tribut de l'admiració que sent per el seu fill predilecte, modelo de saber, de austerioritat y de virtut.

**

Allà ahont més havia de posarse en evidència la mala sombra de la *gent de bé* del municipi, era en la marxa de l'administració. Traspuant fatuitat per tots els poros, perque ells suau petulancia—tant plé 'n tenen el cos—, alardejavan de que ordenarien el desgabell de l'administració y purificaran tot lo impur, possantse en això al nivell dels anticis concellers, als qui's proposavan imitar en limpiesa de intencions y ènergia de caràcter.

Donchés bé, ab tot y constituir numèricament la fracció més important de la corporació municipal, fa prop de un any que s'agitau y's remouren y donan voltas com esquirols engabiatos, sense mures de la gabia dels més vics de l'administració. Ni han corregit aquestes vícies, ni han arreglat lo més mínim del desgabell. Pero en materia de utilitzar les ollas del *Hôtel de ville* per satisfer la gana dels companys de causa, s'han posat al mateix nivell que 'l Tribunal de l'opinió pública pugui fallar ab perfecció coneixement de causa.

Y mereixen un aplauzo, en primer terme els regidors republicans que van desbaratar la combinació tenebrosa del arrendament que s'havia d'efectuar à les costelles del poble barceloní. En canvi 'ls de les filas de la *gent de bé*... Aquí 'ls tenen, tals com els mateixos s'han volgut mostrar.

Ara s'comprén el seu empeny en entrar à la Casa gran. Ja la bandera regionalista resulta massa xica per taparlos las vergonyas.

P. K.

I AIXÓ REJOVENEIX!

encare hi ha qui digui qu' Espanya camina depressa cap à la mort per agotament de les forses físiques y embrutiment de les qualitats morals? Romansos.

Llegint aquests dies els diaris, m' hi convenst que encare hi ha prou energies per tornar als temps heròics de José María, Jaime el Barbudo y Juan Portela el ladrón más afamado de la gran Sierra Morena

com diu el romanç clàssich.

El fracés de la *gent de bé* ha pres les proporcions de un verdader escàndol del qual avuy s'occupa Barcelona entera, en la qüestió dels consums.

De *gent de bé* casi exclusivament estava composta la Comissió. La primera provisió que va prendre 'l seu president, va ser expedir una circular als burots, prohibintlos renegar y dir malas paraules. Si d' ell haguessen dependit estich segur que hauria concedit notícies honorífiques y ascensos als burots que haguessin resat més parts de rosari.

Pero ab tot y tanta devoció, el fet es que 'ls consums aquest any han redituat menos que 'ls anteriors, en que no eran administrats per uns homes tant de bé. Que ha de haverhi filtracions, fraus y latrocínies es indubitable; pero 'l mèrit de una comissió gelosa està en descubrirlos y castigarlos. Y ellis fins ara ni han descubert ni han castigat res. Anys enrera, un bon home, casi sense instrucció, però ple de bona voluntat, D. Gabriel Banyolas, sent individuo de la comissió de consums, se les va tenir tiessas ab una poderosa casa introductora, per més senyans francesa, y que gosava d'elevadas proteccions, entre ellàs la de l'embaixada francesa. El Sr. Banyolas ab tal motiu se veié encausat y se li embargaren els bens de fortune que posseïa, però ab tot se mantingué ferm, en la defensa dels interessos de la ciutat, y després de no pochs disgustos se sortí ab la seva. Y 'l Sr. Banyolas era un regidor caciquista.

¿Qui dels homes de bé de l'última comissió de consums, ha tractat de imitar en la persecució del frau aquest exemple de zel y d'enteresa?

No: ells no s'hi han trencat gayre 'l cap en corregir abusos. Lo qu'era efecte de la seva impericia y del seu descuyt ho han atribuït à imperfeccions de la ley y dels reglaments, y sense encomenar-se à Deu ni al diable, han dit:—La qüestió dels consums no te més que una solució: l'arrendament.

**

Es á dir: nosaltres no 'n sabém prou: tots els regidors que s'fican à la comissió s' desacreditan... que vinga un arrendatari à ferhi 'l seu negocí, mal aquest estira cordetas dongui garrot à Barcelona.

Y en nom de la moralitat, aquests mandrosos lluytadors, venuts avants de batres ab els abusos, anaven à entregar per cinch anys la percepció dels drets de portes à una empresa particular, à pretext de que aquest pagament de moment una cantitat una mica més elevada al municipi; però guardantse molt be de advertir que l'últim any podia rescabellar-se, forsant l'entrada de articles subjectes al pago de acort ab els introductors, y deixant, al terminar l'arrendament la plassa abarrotada de dits articles. Un negocí rodó, y que tenia 'l curull al cul del sàch.

Y de això se'n deya fer un'obra de alta moralitat y mirar pels interessos de Barcelona.

Menos mal si era una idea equivocada, encare que sincera.

Pero, desgraciadament, à alguns dels homes de bé que han intervengut en aquest tripi joch ab una persistència digna de millor causa, se 'ls hi han vist les cartas.

No han pogut amagar al preparar l'arrendament, que ho feyan de acort ab un determinat arrendatari. Y abominació de les abominacions! Ells, tan partidaris, segons diuen, de les bases de Manresa, que prescriuen que han de ser catalans tots els que desempenyen càrrecs ó empleo à Catalunya; ahont varen anaró a buscar al arrendatari dels consums de Barcelona? ¡A Madrid! Be es veritat que 's deya que l'arrendatari aquest sols treuria la cara, treballant à perduda y ganancies, ab capitals catalans, sortits de les caixas de algunes que figuraren en les filas de la *gent de bé*, entre 'ls quals se citava algun parent del president de la comissió.

Això, y las relacions seguidas ab el presumpt arrendatari, que 's traduïen en contínues conciliabuls, tecls y viatges sospirosos, feyan obrir els ulls fins als més il·lucos.—A qu' obreheix—se pregunta tothom—un interés tan manifest y tan desapoderat en prò de una solució previamente amanyada?

Y tothom, fins els més maliciós, recordavan l'instint de les moscas que se'n van sempre decididas ahont hi ha mel.

**

El tró gros va estallar dijous de la setmana passada al discutir-se en consistori el plech de condicions del arrendament. El preu s' havia discutit molt per las comissions de Consums y de Hisenda reunidas. Que fos de 17 milions 300 mil pessetes volian, segons ha dit un periòdic, tant el Sr. Pons com el Sr. Cambó, dignes representants de la *gent de bé*. Que fos de 18 milions sostenían els Srs. Lamsa y Dolsa. Y en aquesta diferencia de 700.000 pessetes estava la ruda catarina del negoci. Aquesta suma detreta dels 18 milions que s'imposavan al arrendatari, havia de servir per untar. No hi havia prou votz per assegurar l'aprovació del projecte de arrendament, y era menester comprarlos. ¿Qui s'havia de vendre? No se sab. Ara que hi havia homes de 'n Pí y Margall com autonomista.

Y això es lo que s'va veure clar com la llum en la memorable sessió. Sobran, donchs, els tribunals d'honor per aclarir l'enred. La cosa està ben patent. Hi ha tots els elements necessaris perquè 'l Tribunal de l'opinió pública pugui fallar ab perfecció coneixement de causa.

Y mereixen un aplauzo, en primer terme els regidors republicans que van desbaratar la combinació tenebrosa del arrendament que s'havia d'efectuar à les costelles del poble barceloní. En canvi 'ls de les filas de la *gent de bé*... Aquí 'ls tenen, tals com els mateixos s'han volgut mostrar.

Ara s'comprén el seu empeny en entrar à la Casa gran. Ja la bandera regionalista resulta massa xica per taparlos las vergonyas.

Resulta, donchs, que 'ls *perdigots* que sempre s'han dit partidaris acerrius de las bases de Manresa, troben maco y seductor à 'n en Maura, que ab tanta franquesa va demostrarre enemicid de la doctrina que les talas bases entranyan.

Per això ha bastat qu' en Maura pujés al candeler y 's trobes en situació de poder repartir gangas y distretcs.

La carpanta dels *perdigots* es tal que 'ls fa perdre l'enteniment y la memoria. Son goltes y insasciables. Acceptan las bases de Manresa com a *principis*, y aspiran à obtenir els favors de 'n Maura com a

contribuirien à l'adquisició de la lápida y als assistents al acte, terminant ab un crit de 'Visca D. Francisco Pi y Margall! que fou contestat per la numerosa concurrencia.

CARME, 15 de desembre

En l'últim novenari de ànimes varem tenir un frare predicairos ab cara de pastor de muntanya, que no feu mes que garlar contra *LA CAMPANA* y *La Esquella*. Li notifico, esperant que per conducte del mateix periòdic li donarà las gracies per la propaganda, que ha donat uns resultats inmigrables. La saliva de frare y en totanat es el millor abono per creixer periòdics anti-clericals.

SALLENT, 10 de desembre

Per trepat y amant de la bulla 'l bramayre que 'ns ha tocat en sort en l'últim novenari de ànimes. En un dels sermons diugué:—Els joves que rondan de nit y després estan malats ¿sabeu lo que tenen? Donchs jo sé que ho sé: es qu' estan fuls.—El públic va escalar en una rialla y semblant que allò feya gracia diugué:—Vosaltres, donas, feu venir als vostres homes, que demà 'n faré de molt bò.—Els homes hi anaren y's limità à diuos que havien de netejar la conciencia perquè la tenian molt bruta.—Vaja, que lo qu' hauria de netejar ell es la seva llengua. Mes bruta de lo que la té...

MASSANET DE CABRENS, 12 de desembre

El dia 7 del actual el mestre públic va celebrar uns lliuraments en presència de altres professors de alguns pobles de mes importància, perquè poguessin testimoniar els avansos dels seus alumnes. L'acte s' efectuà en dia festiu perquè 'ls pares de família hi poguessin assistir sense perdre 'l treball. La qual al nostre atuell negre s' bo va pendre tan malament, que de l'embridiada li han cagut casi totes las plomas, y com l'hivern s'acosta, crech que les trobarà molt à faltar.

SANTA MARÍA DE CERVELLÓ, 10 de desembre

Enfilat dalt del cosso y ab cara de tres Deus un predicairos va vaticinar que en tot aquest segle s' acabaria 'l mon, sinó ara de moment, per allà à la meytat, ó cap al últim lo mes tard: que aixòs com avants va haverhi 'l Diluví universal, ara 's cremarà tot; que s'ensorraran províncies enteras y que 'ls reys se barallaran ells ab ells, ab gran desolació. (Qué volen que 'ls diguin! Aquest profeta de desgracials deu tenir per con 'una castanya torrada, quan ens augura un pervidre tan negre!)

TARRASSA, 14 de desembre

No sabém de què serveixen las ordres del arcalde, en quant en aquesta ciutat se juga de ferm, à cor obert, ó millor dit, à cor-petat, ab disgust de no pocas famílies traballadoras. Ho fem avinent per veure si 'l nou governador Sr. Espinosa, tots més sort que 'l nostre arcalde de Real Ordre en fer cessar una calamitat tan abominable.

SANT CUGAT DEL VALLÈS, 12 de desembre

Aquesta vila està abrumada de pagos, sense que 'ls diners que 's recudan, que no son pochs, s' empelxin en comoditat dels veïns y millora del servei públic. Ara mateixos s' han aumentat els drets de matassa, obligant a tothom à sacrificar el bestiar en un lloc brut y asquerós que sembla un mal corral. També à les gallinaires se 'ls exigeix un arbitre y se les obliga à vendre à plassa, tenintse que portar ellàs taulas y cadires per instal·lar, y aguantar frets y plujas. Ja que s'paga, à lo menos podrà haverhi un bon escorxador y una plassa una mica conforme. Pero 'qué ha de fer l'Ajuntament, si per no tenir res, ni casa propia té, ni un petit edifici per allotjar als pobres y als malats? En quant à alumbrat la major part de les nits hem de anar à les foscos, y las plassas, carrers, camins veïinals y cementiris estan fets un asco. ¡Y 'ls 100 dous que vā donar el diputat Sr. Bustillo per deposit d'ayugas, qué s'han fet? ¿Es que 'ls van fondre las mateixas ayugas?

LLANÇÀ, 16 de desembre

El diumenge passat à la tarda, en la casa que habiten les hermanas se vā armar una gresca de ballaruga que n' hi havia per esquerderse de riure. Mentre una hermana tocava l'acordeó, unas quantas berjaulas brincaven, ballant uns tangos y unas jotas que feyan venir salivera. També la superiora va voler ficarhi basa acompañantella mateixa en una jota ab castanyolas, que no ho hauria fet millor la batarra més castissa. De questa feta sembla que les talas hermanas pensan posar-se baix l'advocació única de Sant Pasqual Bailón.

SANTA PERPETUA DE MOGUDA, 15 de desembre

El dia 7 se vā celebrar una vetllada literaria, sens altre propòsit que contribuir à la major il·lustració del poble. Y no obstant, mossén Camaleón se vā permetre dir qu' en aquesta classe d'actes s' hi veu sempre ressaltar l'espiritu del dimoni y del flamenquisme. Ab aquests concepcions està retratat un home nequitós que no pot veure tranquil que 'l poble s' il·lustri, com si un cert instant li advertís que quant més il·lustri sigui més anirà apartantse de la malefica influència dels encantats com ell, que 'l voldràs ignorant pera millor o domirà-lo.

RELLINÀS, 10 de desembre

Passa de un any que 'l escola 's troba sense mestre, à conseqüència dels traballs que per treure'l que hi havia vā per l'ensotanat, per creure'l autor de unes cartas enviades à *LA CAMPANA*. Ab l'abandon de l'escola els noys van pel carrers, gandulejant y desmorallantse. L'ensotanat, ja que vā contribuir à treure'l mestre, podria interinament encarregar-se de l'instrucció dels noys, com ho fé alas noyes; pero sembla que de nos no 'n vol y de noyas sí, ell se sabrà perquè. Si això continua, s'arribarà à un resultat molt singular; no haurà un minyó à 'n aquest poble que sapiga de literatura, y en canvi les noyes no sabrà y tal vegada alguna cosa més que 'ls hi haurà ensenyat aquest pare d'ànimes... de cants.—Vegin lls autoritats que cuidan de l'ensenyansa pública si pot tolerar-se un dia mes aquest desgabell.

CANTALLOPS, 15 de desembre

Ja no es sols en Quim Morut desde 'l cubell que 's dedica à la propaganda en favor de *LA CAMPANA*. En aquesta tasca l'ajuda també un llepa-llantans que tenim per mestre, qui recomana als noys que no ro la lleigxin, avivantlos ab això la curiositat de ferho. Aquest mestre, desde que 's dedica à la crifa de gossos, fins a gossos, sembla que haja perdut totalment la certa de navegar, essent molts els días que no te classe, y enseñant poch y malament, però per mes que ell y l'ensotanat traballin ab alé pera fer aquiforres llanuts, la propaganda emancipadora augmenta cada dia y ara mateix no queda en aquest poble mes que en *Jan Llanás* per esquerder.

AS aliàns polítics tenen això: juntan las forces de dos partits; pero suman també la gana de dàgas quadrillas d'afamats.

Si vostés se'n volen convence, arribinse à Madrid y allí 'ls ho explicaran per pessas menudas.

Els apuros qu' en Maura y en Silvela passan avuy pera satisfacer el natural appetit dels seus respectius afiliats, no tenen fi ni compte. Mauristas y silvelistas se crenhen ab dret à arre-

BATALLADAS

MONÍFICAS CATALANISTAS.

Tothom sab que als *perdigots* els can la baba davant de 'n Maura, com si d' ell ho es peressin tot. El tractant d'home eminent, de intel·ligència privilegiada, de fill no descastat de l'hermosa Mallorca, germana de Catalunya.

En una paraula, li fan las magarrufas que soflen per 'ls aquells de qui's desitja obtenirne un gran favor.

En canvi 'ls de *La Renaixença* que, com à lliures d'ambicions mesquines tenen el cap més seré y la memòria més clara, ressuscitan els pàrrafos del discurs ab qu' en Maura va respondre al Doctor Robert en el Congrés de Diputats... pàrrafos que ningú podrá dir que no siguin ben frans:

«Yo he de decir—deya en Maura—y me propongo demostrarlo, que cuando se ha llamado al programa de Manresa programa separatista, se ha dicho mucho menos de la verdad, porque es mucho más: es un programa de disolución nacional y de negación de la patria.»

La esencia de las bases de Manresa, proclamadas como doctrina del partido catalanista, es, no la desmembración, sino la total disolución de la patria y la negación de la nacionalidad española.

Més avall deya: «Sobre las bases de Manresa no hablemos, porque sobre eso no cabe transacción ni debate.»

**

TARRAGONA, 14 de desembre

Aquest matí s'ha efectuat l'acte de descobrir la lápida anunciadora del Passeig de Pí y Margall, costejada per suscripció pública popular. L'acte ha resultat solenn. Un públic numerós esclatà en aplausos quan l'arcade Sr. Pallarès descobrí la lápida, després de lo qual en breus mots enaltí las grans qualitats del il·lustre patrici. Pronunciaren notables discursos els Srs. Rovira Virgili, director de *La Jus'ícia*. Las societats corals *La Ilustración* y *El Ancora* cantaren

plegar les millors tallades, y com les tallades bonas escassejan, d' aquí las formidables batussas que a cada punt s' estan armant.

— Senyor Silvela — diu un conservador dels antics: — es necessari que m' dongui el govern civil de Cuenca.

— Senyor Maura — replica un maurista dels acreditats: — el govern civil de Cuenca ha de ser per mí.

— Permetim — exclama l' primer: — jo fà ja set anys que vaig al darrera de don Francisco.

— Jo n' fà vuit — contesta l' segon — que vaig al costat del senyor Maura.

Els dos jefes, sorpresos per aquest torneig de merits, se miran indecisos sense sapiguer què fer.

— ¿Com ho arreglém això? — Per qui serà aquest govern civil?

— No ho sé... Si l's ho fessim fer á palletas?

L' idea no es del tot desguitarrada; pero l's dos contrincants no l' accepten.

— Si no se m dona'l govern á mí, — declara l' maurista — me n' vaig immediatament á casa y disolch punt en blanch el comitè de la nostra agrupació.

— Donchs si no se m dona á mí — crida l' silvelista — escrich als conservadors de Cuenca explicant-los lo que hi há, y en menos d' una setmana queda completament desorganisat el partit en tota la província.

Al fi, després de moltes anadas y vingudes, la qüestió s' arregla, donant el govern de Cuenca á un dels contrincants y l' de Teruel al altre.

Pero aquesta solució no serveix per tots els casos ni pot aplicar-se á totas les localitats.

Una província, per exemple, ha sigut agraciada ab un governador maurista, y apenas publicat el nombrament començan á arribar protestes.

El comitè conservador de la capital declara solemne y oficialment que considera la designació del nou governador com una gravíssima ofensa.

— Sápiglo el senyor Silvela — diu el referit comitè — que l's conservadors estém aquí en majoria y no n' expliquem, per lo tant, quins motius pot haver tingut el govern per havernos fet el desayre que acaba de ferals.

— Els mauristas — respon el senyor Silvela — asseguran que l's que tenen majoria son ells.

— ¡Es fals! Y si 's vol saber ab exactitud, que vinquin á contarnos.

Un comissionat del ministeri l's conta ab tota escriptositat, y resulta que de mauristas n' hi ha quinze y de silvelistes no més tretze.

— ¡Protestem! — cridan aquests: — S' ha fet trampa, ho han contat malament: tornemho á contar.

Per cert qu' en moltes poblacions, al procedir-se á n' aquest recuento de forces, s' ha trobat que, fora l' president del comitè, — comitè qu' ell mateix s' havia format ab quatre individus de la seva família — ni l' partit conservador ni l' agrupació maurista contaven ab un sol prossès.

Lo qual no ha impedit que l' tal president, en nom de les forces vivas de la localitat y de la comarca, hagi exigit al ministeri el nombrament d' un governador al seu gust y l' d' un arcalde qu' ell ha designat, ni que l' ministeri, en aras de la disciplina y de la pau pública, hagi tranquilament accedit á les seves exigències.

De totes maneres, això havia d' acabar malament y al últim hi ha acabat.

Quan el govern va prendre possessió y començá á repartir destinos, els afamats dels dos partits triomfants, si bé una mica nerviosos, callavan y espevaven.

— Els nostres nombraments encara no venen — deyan no més, entre dents: — pero, ja vindrà. Té tanta feina un govern els primers dies!

Pero van passar els primers dies, y l's segòns y l's tercers, y al veure que les esperades credencials no arribaven á les seves mans, els intranquis pretenents procuraren enterarse del motiu.

— Quina va ser la seva sorpresa al saber que l' ministeri no l's donava cap empleo per la senzilla ratió de que ja l' havia donat tots...

— ¡Això es una picardia! — cridava l' un.

— ¡Una verdadera infamia! — exclamava l' altre.

— No es aquesta la manera de pagar sis mesos d' abnegació y de constància — murmurava un tercer.

— Com havia pogut succeir tot aló? — Qui l' entenia a quell fenomen? Totas les gangas repartides... y trobar-se tanta gent sens res... Era incomprendible... Les altres vegades no passava pas...

— Las altres vegades... Es clar que no. Com que les altres vegades el partit que pujava al poder era un sol, y ara han sigut dos...

Si hi havia, entre governs civils, arcaldías, direccions y delegacions, quatre mil prebendas y l's as pirates eran cabalment quatre mil, ¿qué més fàcil que contentarlos á tots? Pero si les prebendas continúan existint en el mateix número que llavoras y l's aspirants s' han elevat á vuit mil, ¿com arreglar-ho per no deixarne la mitat d' agravis?

Igual que si serà veritat lo que s' murmura; pero s' diu ab molts visos de verosímilitud que l' govern, espatllat davant d' aquests conflicte, tracta de resoldre'l establint pels empleos dos torns par é impar, com en l' abono dels teatros.

Així al menos, dintre de l' impossibilitat de satisfacer del tot a tothom, tothom quedarà content. Uns dies cobrarà el sou els mauristas, els altres el cobrarà els silvelistes.

Fora potser l' única manera d' evitar que l's nous aliats se treguin mütuaument els ulls avants de quatre mesos.

FANTÁSTICH

CARTA DE CUBA

Apreciable Director:
Com que hase ya una tongada
que no le ha escritó á V. nada
este humilde servidor,
hoy, que tengo horas sobreras,
y puedo un xich esbravar-me,
deseo descarragarme
d' uns cuantos friolers.

Cuba, señor, va muy mal:
todo alló que se desfa
de qu' eso aviat sembla
un paradís terrenal,

després de mucho soroll
y no pocas criaturadas,
entre dadas y tomandas,
se ns ha tornado ayqua-poll.
Semos libres, ya lo sé;
formamos un nuevo estat
y hay un president nombrado,
pero después d' eso, ¿qué?
Ni el señor Estrada Palma
es un hombre muy despierto
ni ha tingut gots d' acierto
en restablecer la calma.

El governo es un bullit:
vacilante, torpe, raro;
vamos, por dirlo más claro,
por l' istil del de Madrid.
Grandes projectos, la mar;
esperanzas, tal vez massa;
pero, d' aquí no se passa:
l' único que hace es cobrar.
El prou dice qu' esperemós,
que no seamos guanyans,
que de tots estos treballs
un dia ú otro 'n saldremos;
que organisá una ración
y acomodarla en el mspa,
no es la var un pipijapa
ó recoser un serón.
Pero, amigo, á pesar d' eso,
los hechos le contradicen
y, lo que les gentes dicen:
«Cómo se gana hoy un peso?»

Si hubiesi dinero, bravol!
callaríamós, y á ver;
pero ¿qué vamos á hacer
si ningú tiene un centavo?
¿Cómo quiere que no s' exclame
un país com este, hambruento,
y al qual per todo alimento
le dan promesses y fias?

No exagera la pintura
si me atrevo á dirli á usté
que ahoy ya ab prou feynas sé
si hay ó no hay agricultura.
La floría que arreu s' extiende
es un hecho que no falla:
el aguardiente, s' encalla,
el azúcar no se vende,
nadie nos pide tabaco.
se queda aquí todo el coco,
el plátano corre poco.
de café no n' sale un saco
y para más afliccions,
no sabiendo ya hònt girarnos,
d'u que ahora van á cargarnos
con nuevas contribucions.

Yo no soy sordio ni sordo
y, por lo que observo, crech
que se acerca un espatech,
es decir, algo muy gordo.
Las orzas eran escasas
antes d' això, però luego,
por escaparons del fuego,
hemos caido en las brasas.

El yanqui tiene pupila
y, con la grapa amagada,
como aquell que no hace nada,
nos vigila, nos vigilá.
Su diabolica intención
es hacer que cunda el tedio,
y después, por tot remedio,
llevarnos á l' anexión.
Llegará al ff del camí
que l' pájaro se ha propuesto:
Si no se arregla pronto esto,
yo me afiguro que sí.

Sin más, saludos á tots,
mil besos á la maynada,
y para usté una abrazada
del seu servidor: Juan Cots.

Per la copia:

C. GUMÀ

La caricatura al extranger

— María, t' trech de casa. Ves, ves á trobar al pillet que t' ha posat en aquest estat!...
— Si no es un pillet, senyora! Es el marit de vosté...

(De *L'Assiette au beurre*, de París.)

NA nova comissió de algunes corporacions barceloninas han anat á Madrid, á posar en mans del rey, un nou missatge demandant que sigui respectada la llengua catalana.

El rey els ha dirigit á n' en Silvela, y aquest respecte á tot lo que reclaman ja 's ho

dirá de missas.

Missatges y missas; missas y missatges... Ni 's

una ni 's altres poden sortir d' aquí.

A Saragossa va pujar á la trona un Loyola, y ab aquell desembràs que tant distingeix als que ja s' figuraren ser amos de tot, va atacar á l' exèrcit, affirmant que si 's van perdre les colònies fou degut á que l' exèrcit espanyol careixia de fé religiosa.

Naturalment, que aquesta sortida de tó va disgustar gravement als militars, que no poden olvidar que al anar á la guerra 'ls bisbes els benevolen, implorant per ells la protecció divina.

De manera que si en el resultat de la campanya varen ser desgraciats, no 's deurá á la falta de fé, sino al excés de benediccions... ó á que les que prodigan els nostres bisbes deuenen ser esbravadas y no produxeixen cap efecte.

Ara que á la República de Venezuela hi ha guerra, resulta curiosa una anècdota, que l' Aixelà escriu desde l' Habana á *El Vendrellenc*:

Un germà del corresponent anava á pujar l' escala del palau del president, quan un seu amic y paysà que s' disposava á baixarla, li digué: — Si no vols caure, agafat bé á la barana y puja ab cuidado.

Gracias a n' aquesta advertència s' liuá de anar-se'n de nassos.

Perque l's esglahons de l' escala, que son de marbre, no són molt inclinats, sino ademés empastifats d' una sustancia oliosa — probablement sabó moll — que fa reliscar al que intenta pujarhi un xich massa depressa.

Y això s' fa senzillament perque les turba populars en un dia de alborot no puguen invadir la residència del president de la República, qu' exerceix la dictadura y casi bé puja sempre al candeleró per medi de la forsa, y ha d' estar molt previngut perque per medi de la mateixa forsa no 'l derribin.

Diuhen que n' Maura es el ministre que té més intenció dintre del actual govern.

Podrà ser aixís.

. Pero en aquest cas caldrà que s' cambihi una lletra del apellid.

Y en lloc de Maura millor serà que 's dugui Miura.

En la funció de gala que va donar-se en el teatre Real de Madrid en obsequi del rey de Portugal, va cantar-se l' òpera *I Puritani*.

Y va suprimir-se l' díu aquell de la *trompa intrépida*; aquell que acaba diuent:

»Arrostraré la morte
gridando Libertà!

No sembla sino que haguém retrocedit trenta anys, fins á l' època aquella en que la paraula *libertà* espantava á segons qui.

Aquells cassinos de joch de Madrid ahont se trampeja en gran escala, y a conseqüència de les trampas hi ha tot sovint cops de cadira y tiros de revòlver, son uns establements aristocràtichs, de quals juntas directivas ne forman part marquesos y duchs.

A tal extrem ha arribat l' aristocràcia espanyola. Deis antics pergamins n' ha fet jochs de cartas asenyalades.

Marquesos y duchs podrán continuar sent els de que de tal manera s' guanyan aquesta trista vida; pero no duchs ni marquesos dels títuls que ostentan, sino en tot cas de la *Sota d' espases*, del *Tres de bastos* ó de l' *As d' oros*. Y no seria mal que la carta que 's correspongués en sort figurés en el seu escrit sobre fondo de panyo vert.

De *La Perdiu*:

«Catalunya ha permanescut fins avuy relativament inmune del contagí burocràtic. El caràcter català ha conservat prou energies pera lluytar en el camp de l' industria, del comerç, de las professions il·lures, que demanen esforços y iniciatives; no ha hagut de recorrer á la mig/ada sortida que poden oferir á l' activitat els empleos oficials, gràficament motejats pel mateix Maura de *consignacions sobre'l pressupost*.»

En efecte: això ha sigut el caràcter català. Pero no l' caràcter catalanista *perdigot*. Els corregionalistes de *La Perdiu*, cart que no demanan empleos al Estat que tampoc els ne donaria. Pero en canvi á Casa la Ciutat hi ha empentes per obtenir-los.

El pretendent que s' ha tirat al camp á disputar el trono al emperador del Marroc es un mestre que la sala molt llarga. Ab la seva habilitat en fer jochs de mans ha lograt seduir á las kàbilas més fanàtiques que avuy el segueixen y 's deixin matar per ell.

Vels'hi aquí un minyó que si l' negoci se li esquerreà en África, pot venir á Espanya ab la seguretat de fer farolla. Si arriba tan enllà com suposen la seva destresa en l' art de la prestidigitació, en Maura es molt capdàs de contratarlo pera les próximes eleccions, y li donarà qualsevol dinar.

Ara per ff s' ha descubert perque li han donat una cartera al ex-republicà Abarzuza.

Ha sigut senzillament perque no hi ha en el gabinet cap més ministre, que, com ell, s'apaga parlar l' anglès.

Y es necessari que á lo menos n' hi haja un.

En quan á inglesos, ja que n' Silvela te en Villaverde per ferne, just es que tingui un Abarzuza per parlars'hi.

Durant el mando de n' Sagasta va tancar-se l' Círcul liberal de Madrid. Pero ara que n' Sagasta ha cagut, tornarà á obrir-se.

Jo ja ho veig: mentres governava en Sagasta, prou feyna tenien els socis del Círcul, menjant y paient.

Pero ara que l's han retirat s'opera y platas ¿qué han de fer per matá'l temps? Jugar á cartas... y sobre tot fe'l burro.

S' atribueix a n' Silvela un plan maquiavèlic com tots els seus.

Convençut al ff de que n' Maura, ab les alas que li han donat, ha adquirit massa preponderància, se proposa armermarli, fentse seu á n' en Remero Robledo, encare que tingui de concedir-li la presidència del futur Congrés.

De aquesta manera creu tenir qui li posi l's peus á rotlle.

Es á dir: tracta de ferlos harallar.

La renyina de un porquet mallorquí ab un gall de Antequera

Maniobras clàssiques ó 'l cóm y 'l per què de la última crissis

—Apretém, companys, que quan don Paco á cops de cap hagi esbotzat la porta, el qu' entrará á dintre no serà ell, seré nosaltres.

Passant per davant de casa seva

BARCELONA: —Uf!... ¡Quina mala bravada surt d' aquí dintre!... ¿Y aquests gossos lladrán?... Quan els gossos lladrán, alguna cosa senten.

EPÍGRAMAS

—En B-net. fill d'un tal Met, sempre porta un pam d'enrat.
—Donchs, noy en lloch de B-net se li pot oen dir B-brut.

Que no li pot agradar res mal te diu en Mayols: y molts cops per esmorzar, jo se que menja bunyo s.

—Diu que un tocet del bolet, que viu al carrer dels B nys va enganyarte, Ramonet?

que té inolts pochs allistats, ab els ulls closos y els llabis mitja rialla dibuixant encomanas el respecte á qui 't contempla total.

J. COSTA POMÉS

MUDANSA

Lo Total de La Bisbal, diuhem qu' es un mal paleta, perque fent una torreta li va caure una total.

F. JOANET

TRENCA-CAPS

Buscar el nom y apellido de un primer actor espanyol que llegit al revés, s'ilaba per s'ilaba digui el mateix.

V. MORECHITEL S. EN C.

ROMBO

1.ª Consonant. —2.ª Animal. —3.ª Prenda de vestir. —4.ª Població catalana. —5.ª En las iglesias. —6.ª Nom de dona. —7.ª Vocal.

NOY DE LAS MOSTRAS
GEROGLÍFICH

BO BO
POS POS POS
X
I

J. FARRÉS GAILART

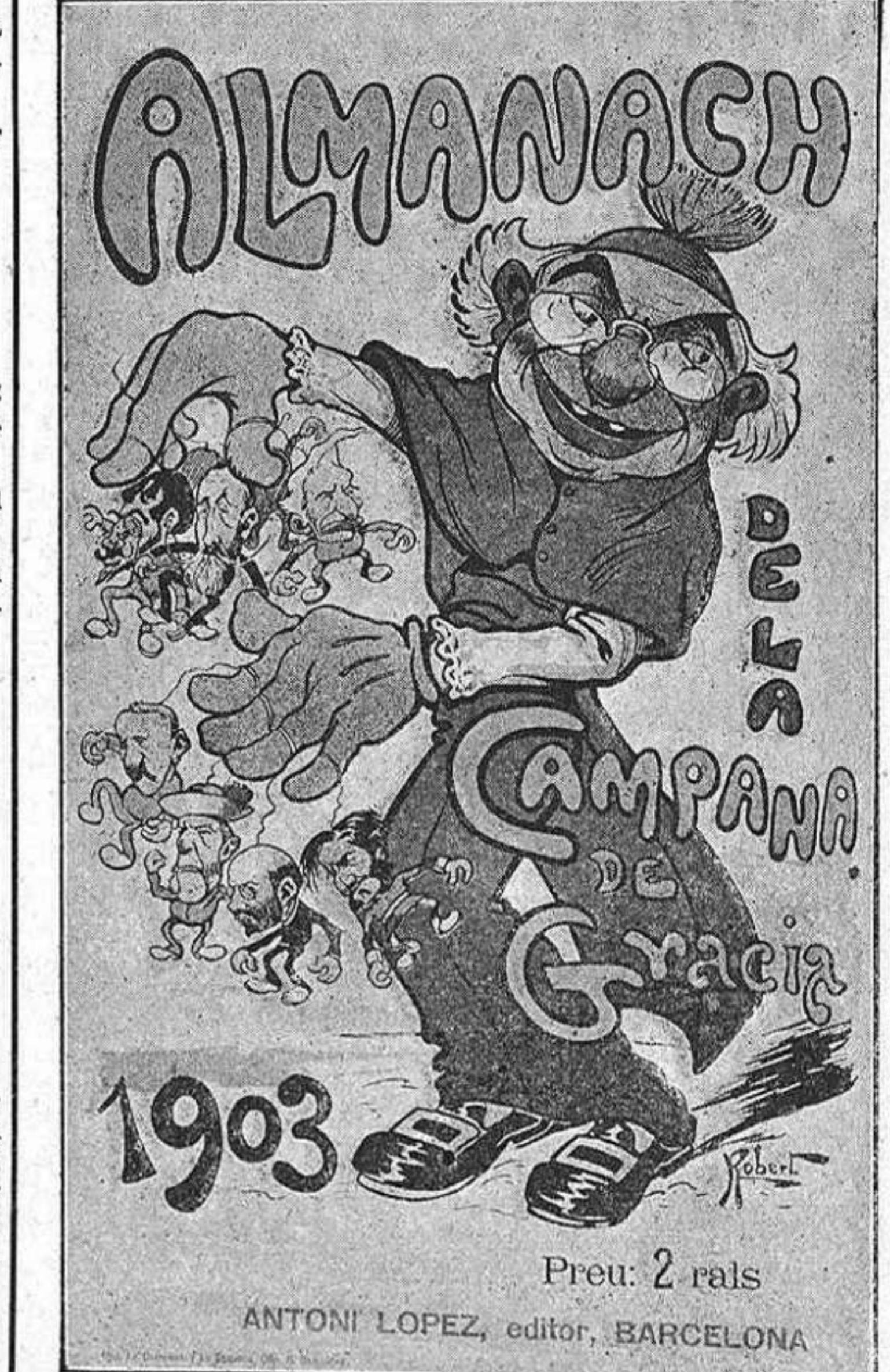

Caballers: Xapu Dotor, Yo, Siul Aloreugif, G. Busquets, Manel Serrano, Andòc Ogaïnas, Juli Palau, A. Ribas Ll. (Dr. U.), Ernesto de V., Ernestamis, Juan Catau, Escolanet Junca, Antoni Palast, Pere Amat Martí, Daniel Roig, Gumerindo Sakko, J. Sansolí y Verdier, B. F. B., Un taberné dels encants: Felissas festas.

Caballers: Un company de la goma, Manuela P. F. y Eduardo F. G., F. Joanet, Borrà Borrascas, Jep Salamó: No se admítent felicitacions.

Caballer: Andresito: Rebudas una mica tart per l'extrordinari. De tots modes, quedan nostras. —M. A. (a) Badoch: Es irremediable. El desahuciem —A. Albert: No es maleta. —Ricardo Feu: Una vez y no más. L'epigramma que comenza dihen Aparteuvs d'aquí, hereu, es del amich Francisco Llennas. Ab aixó, ja ho sabeu Feu: aparteuvs d'aquí, hereu... —J. S.: La setmana entrant si Agathus ho permet: expresions al Sr. Viñas. —Félix Cantimpló: Se'l felicita. N'hi ha alguns de molt maccos. Aníran. —E. Home, no: com a contrast, bueno; com a poesia, es magre... —A. Carrasca Gaván: Veraderament es sentida y fácil. Miraré de insertarla. —A. Ribas Ll. (Dr. U.): Massa trista: 'ns faria sentit 'l gall malament. —Máximo Electra: El geroglífich es lo que 'ns agrada més. —J. M. y F.: No 'ns convens, ni 'ns convé. —T. Doy: Aixó, al pare Román. El dibuix es una beneyteria. —A. Cortina Rivera: Com que no es d'actualitat, entra en cartera pera demanar tanda. —Lluís Campanyá: Pues, senyor, després de retrobar-ho havíem pensat que lo millor es deixar-ho com estava y... al cove. —Joan Trías C.: Aixó es de noy de segon any de latí. —G. Perocafó y Ras: Desculpi, que le que serveix tot se publica un díu ó altre. Lo d'avuy es endebte y inconsistent. —Un almogàvar: Si estessin bé, naturalment que sí. —J. Costa Pomés: Rebuda la remesa, y gracias. —A. R. T.: Ho llegiré de nou y si 'ns agrada lo suficient... anirà á las caixas.

IJA HA SORTIT!
IJA HA SORTIT!
IJA HA SORTIT!

Es l'almanach polítich mes popular d'Espanya a 2 RALETS —Se ven per tot arreu— 2 RALETS

Imprenta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA. —To-tal.
- 2.ª ANAGRAMA. —Tropa—Porta.
- 3.ª TRENCA-CLOCAS. —Sansone è Dalila.
- 4.ª CONVERSA. —Gat.
- 5.ª GEROGLÍFICH COMPROMIT. —Comissions.

Han endavant totas ó part de las solucions del número anterior els caballers: J. Massó A. (Xiripa), Xapu Dotor, Duviñals Pepis y Chiringuilla S. en C., Manel Serrano, En Micalet y la Cirila, Jep Salamó y El noy de'n Ramonacho.

ENDEVINALLAS.

XARADA
La darrera quarta fúnebre
tersa existència ha tallat,
dos-tersa pel prima-dugas